

Игнатьева Лидия Семеновна – воспитатель
МБДОУ «Намский ЦРР – детский сад Кэнчээри»
с.Хомустах, Намский наслег, Верхневилуйский улус
«Дорообо, сандал саас!» кыһыны аатаарар аралдьыйы сценарийа

«Дорообо, сандал саас!» кыһыны аатаары аралдьыйы сценарийа

Оруолларга: Нуучча кыһа
Петрушка
Куобах
Саһыл
Бере
Эһэ
Бетуук
Дьэгэ – бээгэ
Емеля
Клоун
Хаар киһи
Саас кыыс

1 чааһа:

Нуучча кыыһа: Утуе кунунэн, кунду оҕолор! Бугун биьиги уһууааммыт таһыгар тымныы кыыһы ааҕаары, сандал сааһы керсееру бары муһуннубут.

Петрушка: Ээй, кэрэчээн кыргыттар, хорсун-хоодуот уолаттар! Сандал сааһы керсерге бэлэмнит дуо?

Нуучча кыыһа: Оҕолор, этин эрэ, эйиги тымныы кыыһынтан сылайдыгыт дуо? (оҕолор эппиэттэрэ)

Нуучча кыыһа: Петрушка, эн сааскы дьыл кэммин кэтэһэбин дуо?

Петрушка: Саас барахсаны кэтэһэн беһе буоллаһа дии. Саас сылайдаһына мин уһуннук таһырдыа оонньоубум. Ессе саас итии дойдуттан биийэхэ кетен кэлбит чыычаахтар саналарын истэрбин себулуубун. Уонна саас мин саамай себулуур сибэкким, ньургуһун, уунэрин олус кэтэһэбин.

Нуучча кыыһа: Кырдык даһаны тымныы кыыһыммыт тургэнник баран, Саас барахсан уерэн-кетен биьиги дойдубутугар кэлэ охсоро буоллааар! Бачча элбэх хаарбытын, мууспутун Саас тургэнник уулларан Сайыммыт кэлэригэр дойдубутун бэлэмниэ этэ.

Петрушка: Оҕолор, эйиги остуоруйа истэргитин-керергутун себулуугут дуо? (оҕолор эппиэттэр)

Нуучча кыыһа: Бугун биьиги эйиэхэ «Куобахчаан дьийэтэ» диэн нуучча норуотун остуоруйатын кердэрүхпут. Чэйин эрэ, оҕолор, ерейун-черейун, остуоруйаны керерге болһойун!

Остуоруйа музыката тыаһыр.

Нуучча кыыһа: Былыр-былыр олоҕбуттара эбитэ уһу Куобах уонна Саһыл. Кинилэр олус доһордуулар эбит, сайыны быһа ойуурга оонньоон-керулээн бииргэ иллээхтик-эйэлээхтик олоҕбуттар.

(Сабыл куобахтыын киирэн сырсыаккалаа оонньуулар).

Нуучча кыыа: Куьун буолбут, халлаан тымныйбыт. Тымныы куннэр буолбуттар. Биир кун Куобах Сабылга эпит:

Куобах: Мин бугун оонньуу барбаппын. Тымныы куннэр кэллилэр, ол ийин дьиз туттарга сананным.

Сабыл: Дьизэни туттар чэпчэки. Уу тоннобуна муус да ылан дьизэбин туттар инибин!

Куобах: Сабыл, мин дьизэбин уйэлээх, уьуннук, алдьаммакка турдун диэн маьынан туттабын. Хата эн миэхэ кемелеспеккун дуо?

Сабыл: Ээ, суох ини. Мин оонньуу барыам этэ. Муус да дьиз туттуобум!

(Сабыл оонньуу барар. Куобах дьиз тутта сылдьара кестер, сабыл оонньуу сылдьар)

Нуучча кыыа: Тымныы буолан, хаьын туьэн, ерустэр, куеллэр уулар тонмуттарын кэннэ Сабыл муус дьизэтин туттарга санаммыт.

(Куобах дьизэтин туннугунэн керен олорор. Сабыл мууьунан дьизэтин туттара кестер, онтон дьизэтигэр киирэр.)

Нуучча кыыа: Албын Сабыл муус дьизэлэммит, онтон Куобахчаан мас дьизэлэммит.

(Сабыллаах Куобах дьизэлэриттэн тахсан кэпсэтэллэр)

Сабыл: (киьиргээбитти) Хата мин дьизэм тургэнник да тутулунна. Дьизэм сып-сырдык, кып-кыраьыабай, тугу барытын дьизэм иьиттэн курдары керебун. Эн дьизэн эчи хараната да бэрт дии! (кулуу гынан кулэр)

Куобах: Онтон мин дьизэм мас хатырык да буоллар сып-сылаас уонна уйэлээх.

(Иккиэн дьизэлэригэр киирэллэр)

Нуучча кыыа: Кыьын бутэн, саас буолан, кун куускэ тыкпытыгар сылыьан барбыт.

(Петрушка кун тутан тахсар)

Нуучча кыыа: Сабыл муус дьизэтэ уулан барбыт. Сотору кэминэн олох даьаны дьизэтэ суох хаалбыт. Сабыл дьизэтэ суох олус тонмут уонна ыксаант Куобахтан кэлэн кердьеьер:

Сабыл: Куобахчаан, миигин дьизэьэр киллэрийй! Мин дэлби тоннум, муус дьизэм уулан дьизэтэ суох хааллым. Миигин аьыныьый, аьыраа.

(Сабыл ытааьыта буолар)

Куобах: Сабылчаан, эн бу сурэьэ суоххар муус дьизэни тутаннын дьизэтэ суох хааллын. Мин дьизэбин харана, куьаьан диэн кулуу гыммытын дии.

Сабыл: Бырастыы гын, Куобахчаан! Ал^ас быьыьыламмьппын.

Куобах: Чэ, киир Сабыл. Иккиэн бииргэ олоруох!

Нуучча кыыа: Куобах Сабылы аьынан дьизэтигэр киллэрбит. Кинилэр аьыйах кэмнэ эйэлээхтик бииргэ олорбуттар. Арай биир сарсыарда Сабыл Куобаьы дьизэтиттэн уурэн таьаарбыт.

Сабыл: Куобахчаан, тахсан бар эрэ дьизэттэн. Аны бу мин дьизэм буолуоьа!

(Сабыл Куобаьы уурэн таьаарар. Куобах ытыы – ытыы кирилизэстэн туьэр.)

(Куобах ытыы олоодоуна музыканан Бере киирэн кэлэр)

Бере: Хайа, Куобахчаан, тоҕо ытыы олоробунуй?

Куобах: Хайдах ытаабат буолуохпунуй! Ыыы-ыыы-ыыы. Сабыл муус дьээтэ уулан хаалан, мин мас дьэбэр бииргэ олоруох диэн кердееен киирбитэ уонна дьэбиттэн уурэн ытта.

Бере: Ытаама Куобахчаан! Билигин баран Сабылы ууруехпут. Дьэбин кердер.

(Дьэбэ тийэллэр)

Бере: Сабыл, Куобах дьэтиттэн табыс эрэ!

Сабыл: Тахсыбаппын!. Билигин оьохтон туьум да эйигин хайыта тыытан кэбиьизм!

(Бере куттанар, куотан хаалар. Куобах ытыы-ытыы кирилизтэн туьэн ступенькаба олорор)

(Куобах ытыы олоодоуна Эьэ музыканан киирэн кэлэр)

Эьэ: Куобахчаан, тоҕо ытыы олоробунуй?

Куобах: Хайдах ытаабат буолуохпунуй! Ыыы-ыыы-ыыы. Сабыл муус дьээтэ уулан хаалан, мин мас дьэбэр бииргэ олоруох диэн кердееен киирбитэ уонна дьэбиттэн уурэн ытта.

Эьэ: Ытаама Куобахчаан! Билигин баран Сабылы ууруехпут. Дьэбин кердер.

(Дьэбэ тийэллэр)

Эьэ: Сабыл, Куобах дьэтиттэн табыс эрэ!

Сабыл: Тахсыбаппын!. Билигин оьохтон туьум да эйигин хайыта тыытан кэбиьизм!

(Эьэ куттанар, куотан хаалар. Куобах ытыы-ытыы кирилизтэн туьэн ступенькаба олорор).

(Куобах ытыы олоодоуна Бетуук музыканан киирэн кэлэр)

Бетуук: Ку-ка-ре-куук! Хайа, Куобахчаан, тоҕо ытыы олоробунуй?

Куобах: Хайдах ытаабат буолуохпунуй! Ыыы-ыыы-ыыы. Сабыл муус дьээтэ уулан хаалан, мин мас дьэбэр бииргэ олоруох диэн кердееен киирбитэ уонна дьэбиттэн уурэн ытта.

Бетуук: Ытаама Куобахчаан! Билигин баран Сабылы ууруехпут. Дьэбин кердер.

Куобах: Сабыл обургуну Бере уурэ сатаабыта да кыайбатаба, Эьэ уурэ сатаабыта да кыайбатаба. Суох. Эн син биир кинин кыайан дьэтиттэн уурэн тааарыан суоба. Ыыы-ыыы-ыыы.

Бетуук: Чэ, ытаама. Мин сытыы хотуурдаахпын, Сабылы хотуурбунан хайыта тыытан кэбиьизм. Бардыбыт!

(Куобахтаах Бетуук дьэбэ тийэн кэлэллэр)

Бетуук: Ку-ка-ре-куук! Албын Сабыл Куобах дьэтиттэн табыс!

Сабыл: Тахсыбаппын!. Билигин оьохтон туьум да эйигин хайыта тыытан кэбиьизм!

Бетуук: Сабыл, туннугунэн быган кулу, мин хотуурбунан тебебун быба охсуом.

Нуучча кыыа: Сабыл кутталыттан оѳохтон ыстанан туѳээт, атын туннугунэн куотан хаалар. Онтон Куобах уонна Бетуук доѳордуу булбуттар уонна олус эйэлээхтик бииргэ олорбуттар.

(Рефлексия)

2 чааһа:

(Музыканын Дьэҕэ Бааба куурусса атахтаах дьэтин кытта ойон-тэбэн кэлэр)

Дьэҕэ бааба: Хайа, бу туох быраабынныга буолла? Тоѳо миигин ынырбатыгыт? (оѳолор эппиэттэр)

Петрушка: Дьэҕэ Бааба, биийэхэ кыыны атаарыы, сааы керсуу быраабынныга буола турар.

Дьэҕэ бааба: Ол тоѳо эмиэ кыыны атаардыгыт? Тугун эмиэ сааай?

Петрушка: Туерт ый устата тымныы кыын сатыылаан турбутун кэнниттэн ама халлаан сыллыыан баѳарбаккын дуо? Оѳолоор, эйиги Саас кэлэрин баѳарабыт дуо?

Дьэҕэ бааба: Ээ, эмиэ да оннук эбит дии. Оѳолор, мин эйигини кытта эмиэ быраабынныктыахпын баѳардым.

Петрушка: Оѳолор, хата Дьэҕэ баабаны кытары оонньуубут дуо? (оѳолор эппиэттэрэ)

Оонньуу «Миинныки тут – ункуулээ»

(Музыка тыабынан Емеля оѳоѳун урудугэр сытан киирэр.)

Емеля: Хайа, бу туох ааттаах тыаа-ууа буолла? Сылаас оѳоѳум урдугэр учугэйдик да утуяа сыттаахпына уѳугуннаран кэбистигит дии (тыылланныыр, дьаабыар)

(оѳолор, Петрушка, Дьэҕэ бааба эппиэттиллэр)

Емеля: Ээ, наааа учугэй дии. Мин эмиэ быраабынныктыахпын баѳардым. Кыттыыннарабыт дуо? (Оѳолор эппиэттиллэр).

Емеля: Чэ, оччоѳуна, «Мин баѳабынан, сордон соруйуутунан» диэн оонньууну оонньоѳун!

Оонньуу «Мин баѳабырнан, сордон соруйуутунан»

Емеля: Оѳолор, мин биир нааа бэиэлэй, кердеех кыини билэбин. Мин кинини билигин ынырыаѳым. (Иѳиирэр музыка иѳиллэр. Емеля иѳиирбитэ буолар)

(Музыканын Клоун киирэр.)

Клоун: Дорооболорун, оѳолор! Тыый, наааа да учугэй быраабынныкка ынырдын дии Емеля! Чэ, оччоѳуна мин оѳолорго тугу эрэ кердеруем! (жонглирование, трюки кердерер)

Петрушка, Нуучча кыыа: Уой, наааа да учугэй трюктары кердубут дии. Биийиги эмиэ хата итинник онорорго уэрэниэх этибит!

(Эмискэ ким эрэ ытыыр)

Нуучча кыыа: Уой, ким эрэ ытыыр дии. Истин эрэ, оѳолор!

(Хаар кыи ытыы ытыы киирэн кэлэр)

Нуучча кыыа: Хайаа, хаар кыичээн эбит дии. Хаар кыи, туох буоллун, тоѳо ытаатын?

Хаар кийи: Эьиги тобо кыыны уурэ сатаатыгыт, мин набаа учугэй буолбатахпын дуо? Миигин оолор олус себулууллэр ээ. Оннук дии, оолоор? Саас кэллэбинэ, кун тыктабына мин уулан хаалыам дии.

(оолор эппиэттэр)

Нуучча кыыа: Хаар кийичээн, эн барар бириэмэн кэллэ ээ. Эьиил эмиэ теттеру эргиллэн кэлиэн дии. Санаарбаама, хомойуна. Биьиги эйигин эьиил кыын кэллэбинэ уерэ-кете керсуехпут дии!

Хаар кийи: Ээ, сеп. Чахчы дабаны, теттеру эргиллэн кэлэр этим дуу. Чэьин, оолор, миигин кытта хаар хомуйсабыт дуо? Хаарбын илдэ барыам дии.

Ооньуу «Хаар хомуйуута»

Хаар кийи: Оолор, чэ, мин барар кэмим кэллэ. Барыам иннинэ Саас кыыы ынырыам.Эьигин миэхэ кемелеьун. Саас-Саас кэл! Саас-Саас кэл! Саас-Саас кэл!

(Сааскаы музыканан добуьуоллатан тротуар устун Саас кыыс киирэр)

Саас: Кунду оолор уонна манна мустубут ыалдьыттар! Эьигини бука барыгытн сандал Саас тийэн кэлбитинэн эьэрдэлиибин! Оолорр, Саас кэлбитэ учугэй дуо? (оолор эппиэттэр).

Саас: Мин эьигини барыгытн Сааскы ункуугэ ынырабын!

(Персонажтар бары оолору бэрээдэктээн туруораллар. Флеш-моб ункуулэтэллэр.)

Саас: Оолор, мин эьиэхэ кэьиилээх кэлбитим. Эьигини кундулуубун.

(Персонажтар Саас корзинкатыттан леденцылары ылан тунэтэллэр)

Нуучча кыыа: Сандал Сааспыт кэлбитэ учугэьин! Эьэрдэ Сандал Сааска, уруй сырдык куннэ, айхал сылаас куннэргэ!

Хаартыскаба туьуу, Группанан тарбаьы.